

אסרתי לו שאין לחשוש לדבר - אפילו לו היה ברור שתכונה כזו נעשית לקראת הועידה ושהתכונה הצליח. חברים שנקחו על עצמם האחריות הגלויה לענייני התנועה מפני התנועה - יפעלו באחריות. יש לחשוש רק לנטיות של השלטונות שאינן באות לידי ביטוי - סובייקטיבי ואובייקטיבי. ברם מסופקני בעצם התכונה : - אם ישנה. אולם חשדנות זו, גם כשאינה מבוססת מוכיחה שאנו חיים באטמוספירה לא בריאה. דבר מה לקה.

- בערב אספת ועד המועלים לפתיחת פדיון העבודה. בן-אהרון ואנכי דברנו.

פתח-חקה, 27.11.37

בבוקר יצאתי הנה להשתתף בכנס המפלגה של פועלי המושבות. באה כ-120 משלשים וכמה נקודות. הבירורים שנמשכו מעט עד שבע בערב, בהפסקה של שעה וחצי, עוררו הקשבה רבה - לעמים דרוכה.

אחרי הפתיחה של בנקובר וזיאמה (האחרון על פדיון העבודה) דברו החברים הרצברג (בורדוניה, חדרה), שוורץ (הרצליה) פישל וורבה, אשכנזי [עין ח.), חיוחה, וויינברג (בני-ברק), מהרשק, ברזילאי (מזכיר מ.פ. נ.צ.), שקולניק, א.אלי (פה) ויינשטוק, מינקובסקי (כ"ס), רטיס (הדר) אנגל (מרכז בחריה, מגדיאל), שרייבמן, מז'יבובסקי, גרובובסקי, יעקב כהן (כ"ס, מיוצאי הש"צ) קוסוי, דבדבני - אני סימחי הוויכוח.

בכמה מדברי החברים היה גם תוכן חשוב וגם ביטוי חי.

הרצברג התאונן שהמפלגה אינה אלא פדרציה, התנגד לגיוס חברים לוועידה - כי ההצטרפות תבוא רק לשם הכרעה בוועידה, וההכרעה תהיה מקרית. הזנחת חזית הנוער, גרמה ע"י ההרוצות מנימית של "הקושים".

התנגד לדעת המרכז שהועידה לא תכריע בשאלה הסוליטית.

ורבה סבור שהאיחוד הכזיב. סבורים היו שאחדות הכעשה חביא לידי אחדות הכתשבה.

זו לא באה, ולא עוד אלא שאחדות המעשה נפגמה. בגושים מחבלים חלוקי אידיאולוגיה.

נוצרות בעיות נפרדות.

שלטון המפלגה בישוב ובציונות הוא פרי כיבושי צמרת בהנועה - המון החברים לא השתתף בהם ואינו מעריך אותם. - בשעה שמתאוננים על חוסר כוחות - אין שני הכוחות שבאו מהגולה מנוצל, והוא הולך ומתנוון.

ווינברג (ציר עס הגיון וכשרון ביסוי) רואה סתירה במפלגה הרח כשבר פרלמנטרי (ווחיק - חדש, מסודר - ומח"ע, חיי מותרות - ודלות). אין חבר אקטיבי. על העובד במסד מביטים בעין רעה - כשהוא עוסק מחוץ למסד בעניני ההנועה, ברוסיה יש פולחן אישי - אצלנו - פולחן מוסדות. כל מפעל מסקי מוצדק ביסודו - הופך לרועץ לפועל היחיד. דוגמא - המסד הקבלני, שיש בו שיטת הזעה. המדריך מסעם ההם נהפך למשגיה.

עובדי המוסדות אין להם קוולטיפקציה מבחינה מוסרית וחברתית. עתוננו חדלו לשש במה למחשבה עצמית. מכתבי חברים לא ידועים - אינם מתפרסמים. יש להשתמש בתקופת שפל לטהור המחנה. דברים חשובים - אם לא חדשים - השמיע מהרשק - בכוח רב, באמונה עמוקה, בביסוי קולע. הפרובלימה העיקרית במפלגה אינה פרוגרסה, דרך - אלא הגשמה.

זה עשרים שנה אנו עומדים בקרב האחרון. לאחר "המאורעות נושלונו" מהפרדסים באשמתנו אנו - כי לא היינו צריכים לצאת מהפרדס - ויהי מה! ^{לעבודה} ~~אמצע~~ עברית סלאה במאח אחוז אינה חלויה במציאות חוסר עבודה בארץ - חסיד יש חוסר עבודה המוניים בהפוצות. מאה אלף שיש לנו & - זוהי רק התחלה. אנו מצפים למיליונים - ולשם קליטתם מלחמה ללא פשרות על עבודה עברית. וולדק ולוויק מונים אותנו על יחסנותנו - אמנם אנו "יחסנים" - אנו חלוצים. האסון הוא לא רק שאין עליה - אין גם התפרצות לעליה.

לפני 1500 שנה יצאו 7000 יהודים מקריסה בסירות לארץ - וכולם טבעו ביס. היכן הסירות בימינו? פעולה פוליטית אינה רק שיחה עם הנציב - אלא התפרצות לארץ. דרוש לא רק מדיון כסף - אלא מדיון נפש, מסטשים כשלונות המוסדות בהתקפה על גופים התישבותיים. האסון שאין חברת עובדים. ח"ע - זוהי מרות המעמד, לא המעמד כבארץ. אין עוד מעמד בארץ אלא המעמד שבגולה. העליה. בוויכוח אמר לו רמז: אחת רוצה באר עמוקה, ואני רוצה ים רחב. לא - אני רוצה מעין שאינו פוסק. חנוכתנו עושה פשרות עם החוץ -

במקום להרים הרביט לדרגת הראשונים - מורידים לדרגת האחרונים. אין אפשרות של כפיה - אבל דרושה תביעה. אל להקל למתכבדים. נדרוש מכטימוס של הבשמה. על המפלגה להורות: מכטימוס של שיתוף. המפריע הקבוץ למפלגה? ברבובסקי קבל מרה על טלגנו את החלון.

כהן מתאונן שבגיוסים שלנו שכחנו עזרה לפועל במושבה. לא די להביד שעליו להתבאות בחלוציותו - יש לתת דירה זולה ופנסיה ואפשרות של קיוט. מטבח חופש המטבח במפלגה - רק ע"י כך אנו יכולים להיות מפלגת רוב. דרושה הדרכה לכנישים.

בסיומי הכרתי מדוע אין הועידה יכולה עדיין להכריע בוויכוח הפוליטי. אין עדיין הצעה מסוימת שאפשר לדון בה ולהכריע כן או לא. לפי שעה יש למפלגה עטרה מאוחדת בשאלה הפוליטית, לא כשאר המפלגות: העמדה שקבענו כמנחה האיחוד והקונגרס בצוריק. אין בחוכנו מחייבי חלוקה, גם "המחייבים" יודעים הנזק והטכנה של ביטול זכויותינו שבמנדט לגבי חלק גדול של הארץ, ושל הקמת מדינה עברית. אין בחוכנו שוללי מדינה, מעין אלה שבהם"א. הוויכוח בין המחייבים והשוללים שלנו הוא זה: כולם יודעים הנזק בחלוקה, היתרון של מדינה, אבל מהווכחים: מה מהם עדיף ומכריע. המחייבים סבורים שיתרון העצמאות בחלק הארץ לקבל כנגד ההפסד שבחלוקה וביטול המנדט. השוללים סבורים שהפסד בשאר חלקי הארץ גדול מרווח העצמאות בחלק. אבל שניהם יחד סבורים - וכך החליטו מה אחד - שלפי שעה אין לנו - לנו כלומר לתנועה כולה - להביד למפרע כן או לא. גם המחייבים סבורים שאין עדיין להגיש כן - כי אין הצעה מסוימת. להצעת הועידה המלכותית אנו מתנגדים, ואגב אין היא הצעת הממשלה. לממשלה אין עדיין הצעה. השוללים אף הם סבורים שהתנועה אינה יכולה להביד לפי שעה לא - כי רבים סבורים שרעיון המדינה יש בו הצלה, ואין למנוע בירור מוקדם עם הממשלה ושאר הגורמים המדיניים. ולפי שעה אין בחוכנו מחלוקת פוליטית, כלומר וויכוח מה לעשות עכשיו:

הוסכס שלפי שעה עלינו לברר מהי ההצעה. רק כשתהיה הצעה מוסמכת - לכשתהיה יחדוש בחוכנו הוויכוח, ואז נצטרך להכריע. דבר זה לא יהיה עוד בוועידה.

ואשר לחביעת מז'בובסקי (שהיא בעצם עמדת הקבוץ) : מכסימום של שיתוף כדרך המפלגה - אין היא אלא אחת החביעות. יש חביעה אולי עוד יותר חשובה. כי המכסימום של שיתוף (קומונה) מתקיים רק בחוץ מינימום של פועלים. ויש צורך עוד יותר חיוני במינימום של שיתוף בחוץ מכסימום של פועלים, כלומר בחוץ כלל הפועלים. אין ניגוד בין שתי החביעות, ואם יש - הבכורה לשתי מינימלי בקרב מכסימום של פועלים. השלמנו בקלות עם קיום ארגוני פועלים נפרדים - כי אין אנו מעריכים החיוניות הגורלית בלכוד כל מעמד הפועלים - אפילו לפרוגרמה מינימום: רק, למשל, לשם חלוקת עבודה ולשמירה על חנאי עבודה. ואם הסלת מכסימום של שיתוף על הצבור באפשרות מסגרת אחת למכסימום של פועלים - הסלה זו היא פסולה.

התפקיד הראשי המוסל בשעה זו על המפלגה - היא הגשמת "חברת העובדים" בחוכה, כלומר הסלת מרות המפלגה על כל חבריה וחלקיה ובעיקר בשלושה שטחים: החלוצ, הפעולה בנוער, ופעולת החנוך בקרב צבור הפועלים. בלי מרות זו ~~xxxxxxxxxxxx~~ נכשלנו בחלוצ, נעשינו עקרים לבני הנוער הארצישראלי, וכלי יכלת גיוס חברינו שבהתישבות העובדת לא נרים את המשא הכבד של חנוך מאה אלף פועלים - רובם בלי הכשרה חלוצית, בלי ידיעת ערכי חנוכתנו, רבים גם בלי ידיעת השפה - וקליטתם התרבותית והמוסרית בהוכנו.

ואם הוועדה תבצע מרות המפלגה בשלושה השטחים הללו - הכלא תפקיד גדול. את אפשרות הביצוע הזה עלינו להכשיר לפני הוועדה.

- - - - -

בערב שבתי לחל-אביב.